

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลจำแนกตามเพศและสถานภาพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลจำแนกตามเพศและสถานภาพ มีความแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาล 60 คน และพนักงานเทศบาล 412 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 472 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลและพนักงานเทศบาลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการคำนวณทางสถิติตามวิธีการของ ยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 217 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ และสถานภาพ

ตอนที่ 2 คำถามปลายปิด เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ 5 ด้าน โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบ โดยวิธี t -test (Independent samples) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ตำแหน่งของประชากรส่วนใหญ่คือเพศชาย รองลงมาคือเพศหญิงและมีสถานภาพส่วนใหญ่คือพนักงานเทศบาลรองมาคือสมาชิกสภาเทศบาล

2. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และด้านความเป็นผู้นำ

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศและสถานภาพแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้ 1) นายกเทศมนตรี ต้องกล้าตัดสินใจเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น 2) นายกเทศมนตรี ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และเข้าใจกฎหมายได้ดี 3) นายกเทศมนตรี ต้องเป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยานสูง มีการให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสอันสมควร และมีความสามารถในการวางแผน 4) นายกเทศมนตรี ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และกล้ายกย่องผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสอันสมควร 5) นายกเทศมนตรี ต้องมีความรู้และเข้าใจในหลักการบริหารงานได้ดี 6) นายกเทศมนตรีต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประสานงานได้ดี 7) นายกเทศมนตรีต้องสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กรได้ดี มีความสามารถในการอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี มีความรู้ และเข้าใจสถานการณ์สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป 8) นายกเทศมนตรีต้องเป็นคนที่ชอบแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ 9) นายกเทศมนตรีต้องสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจได้ดีและมีความสามารถในการใช้เหตุผลแก้ปัญหา 10) นายกเทศมนตรีต้องกล้าเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงพัฒนา

อภิปรายผล

1. ผลจากการวิจัยคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยสอดคล้องกับชาญชัย อรุณ (2546 : 80 – 81) ภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้บริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุภชัย เหาะน้อย (2550 : 56-61) ได้ทำการศึกษาภาวะความเป็นผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ภาวะความเป็นผู้นำของนายก

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดขอนแก่น ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กฤติมา ไททยานันท์ (2551 : 46-47) ได้ศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่แสดงถึงภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมมีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมา ด้านคุณธรรมจริยธรรมน้อยที่สุด ด้านความรู้ความสามารถ

ผลการวิจัย ไม่สอดคล้องกับ กัสสมา กลิ่นหอม (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ โดยไม่มีนัยสำคัญ ไม่สอดคล้องกับ เกษราภรณ์ วงศ์ก่อ (2550 : 94-101) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารส่วนราชการเทศบาลเมืองหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลเมืองหนองคาย ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารส่วนราชการเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อจำแนกรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลจำแนกตามเพศและสถานภาพ มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลจำแนกตามเพศและสถานภาพ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1. นายกเทศมนตรีตำบลหนองสูงศรี อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นคนในท้องถิ่น และได้รับเลือกจากประชาชนในท้องถิ่นเดียวกันจึงน่าจะเป็นที่รู้จักกันดีถึงคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีตำบลหนองสูงศรี ที่ไม่แตกต่างกัน

2. นายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ความสำคัญกับประชาชนทุกกลุ่ม ในด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงานในลักษณะ ที่เหมือน ๆ กัน จากเหตุผลดังกล่าวน่าจะจะเป็นเหตุให้บุคลากรเทศบาลที่มีเพศและสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ถวดี วงษ์ทอง (2547 : 8-34) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาโดยรวมแล้วมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ เกษราภรณ์ วงศ์ก่อ (2550 : 94-101) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนราชการ พนักงานครูเทศบาลและลูกจ้างประจำ ที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารส่วนราชการเทศบาลเมืองหนองคาย ทั้งนี้ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนราชการมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารส่วนราชการเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวมแตกต่างกับพนักงานครู และลูกจ้างประจำมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารส่วนราชการเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวมแตกต่างกับพนักงานครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขต อำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบล พบว่า

1.1 ด้านความเป็นผู้นำ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลต้องการให้นายกเทศมนตรีควรกล้าตัดสินใจเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น มีความทะเยอทะยาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการประสานงาน มีความสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร ได้ดี และควรเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงพัฒนา

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลต้องการให้นายกเทศมนตรี ควรให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา ยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสอันสมควร มีความสามารถในการอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี และควรตั้งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจได้

1.3 ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลต้องการให้นายกเทศมนตรี มีความรู้ และเข้าใจกฎหมาย มีความสามารถในการวางแผน มีความสามารถในการสร้างทีมงาน มีความรู้และเข้าใจในหลักการบริหารงาน มีความรู้ และเข้าใจสถานการณ์สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ และควรมีความสามารถในการใช้เหตุผลแก้ปัญหา ดังนั้นควรดำเนินการดังนี้

1.3.1 นายกเทศมนตรีควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำสำหรับผู้บริหารที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อพัฒนาตนเองในเรื่องคุณลักษณะผู้นำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ หรือทุก ๆ ปี

1.3.2 นายกเทศมนตรีควรพิจารณารายการคุณลักษณะผู้นำ จากผลการวิจัยครั้งนี้ ในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ โดยเฉพาะจากจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะคุณลักษณะผู้นำตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาล เพื่อเป็นแนวทางในการสำรวจและพัฒนาคุณลักษณะผู้นำที่ถูกต้อง และเหมาะสมในแต่ละด้านต่อไป

1.3.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือผู้บังคับบัญชา ควรมีการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีอย่างต่อเนื่อง

1.3.4 สำหรับหน่วยงานระดับสูง ควรได้มีการเอาใจใส่และให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างจริงจัง และควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยคราวต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีมีหลายด้านหลายประการด้วยกัน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ให้เห็นเชิงประจักษ์เฉพาะคุณลักษณะด้านด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ดังนั้นในโอกาสต่อไปน่าจะมีคุณลักษณะด้านอื่นๆที่เหลืออกมาทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่เป็นตัวแบบของคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีและขยายองค์ความรู้ จากตัวแบบที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ในเรื่องนี้

2.2 ควรขยายการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ ให้กว้างขวาง เพื่อตรวจสอบว่าประชาชนในเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใดมีความต้องการผู้บริหารที่มีคุณลักษณะแบบใดบ้าง